

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Vero-osasto

ylitarkastaja Henna Ritari

YHTEENVETO

26.6.2017

VM025:00/2017

LAUSUNTOYHTEENVETO**hallituksen esityksestä veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi****Esityksen pääasiallinen sisältö**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi veronkantolaki sekä muutettaviksi tuloverolaki, työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettua lakia, verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, tonnistoverolakiä, veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annettua lakia, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, perintö- ja lahjaverolakiä, varainsiirtoverolakiä, kiinteistöverolakiä sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia. Myös voimassa olevaa verokantolakiä ehdotetaan muutettavaksi.

Verotuksen reaaliaikaisuuden edistämiseksi tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa säädettäisiin verotuksen päättymisestä verovelvolliskohtaisesti, jolloin verovelvollisen verotus voisi päättyä nykyistä aiemmin.

Tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa otettaisiin käyttöön verotuksen päättymisen jälkeen tehtävä täydentävä verotuspäätös tilanteissa, joissa verovelvollinen ilmoittaa sellaisen verotukseen vaikuttavan uuden tiedon, jota hän ei ole aikaisemmin ilmoittanut. Asia ratkaistaisiin Verohallinnon tekemällä säännönmukaista verotusta täydentävällä päätöksellä, johon haettaisiin muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta. Ehdotuksella varmistettaisiin verotusratkaisujen tekeminen ensiasteena Verohallinnossa.

Tuloverotuksen, kiinteistöverotuksen, perintö- ja lahjaverotuksen sekä varainsiirtoverotuksen seuraamusjärjestelmää yhtenäistettäisiin ja seuraamusten vaikuttavuutta parannettaisiin. Seuraamusjärjestelmän uudistamisella edistettäisiin oikea-aikaista ilmoittamista ja oikeansäilytysten veroilmoitusten antamista sekä kannustettaisiin verovelvollista korjaamaan veroilmoituksessa tai perukirjassa olevat virheet ja puutteet oma-aloitteisesti.

Verotusmenettelyjen yhtenäistämiseksi ja oikeustilan selkeyttämiseksi perintö- ja lahjaverolakiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että perintö- ja lahjaverotuksessa sovellettaisiin verotusmenettelylakia vastaavia säännöksiä verotuksessa noudatettavista yleisistä periaatteista. Vastaavasti varainsiirtoverolakiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että varainsiirtoveroon sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen vastaavia säännöksiä sekä eräitä muitakin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöksiä.

Sähköisten menettelytapojen lisäämiseksi yhteisön ja yhteisetuuden olisi annettava kiinteistöveroä ja varainsiirtoveroä koskevat tiedot sähköisesti. Pakollinen sähköinen ilmoittaminen varainsiirtoverotuksessa koskisi myös kiinteistönvälittäjiä ja arvopaperikauppiaita.

Menettelyjen yhtenäistämiseksi varainsiirtoveroon liittyvä ilmoittamisvelvollisuus laajenisi arvopapereiden ja rakennusten erillisluovutusten lisäksi kiinteistöjen luovutuksiin. Menettelyllä varmistettaisiin myös, että Verohallinto saisi riittävät tiedot varainsiirtoveron maksun kohdistamiseksi veron perusteena olevaan luovutukseen.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi veronkantolaki, jossa säädettäisiin Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa, maksamisessa ja perinnässä sovellettavasta menettelystä. Kaikkiin veronkantolain soveltamisalaan kuuluviin veroihin sovellettaisiin yhtenäistä kantomenettelyä. Uutta kantomenettelyä koskevien säännösten soveltamista laajennettaisiin siten aiemmasta koskemaan myös kiinteistöveroa, varainsiirtoveroa ja maataloudessa käytettyjen energiatuotteiden valmisteveron palautusta. Kantomenettelyn uudistukset koskisivat maksujen ja palautusten käyttöjärjestystä, veron suoritusjärjestystä, pienintä palautettavaa ja kannettavaa määrää, yhteenvetoa, veronkantomenettelyn virheen korjaamista sekä palautuksen käyttämistä. Maksamatta oleville veronkantolain soveltamisalaan kuuluville veroille laskettaisiin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa tarkoitettua viivästyskorkoa.

Pienimmän määrättävän veron määrää koskevan sääntelyn yhtenäistämiseksi kiinteistöverolakia muutettaisiin siten, että pienimmän määrättävän kiinteistöveron raja olisi 10 euroa.

Apurahojen verotuksen toimittamista yhdenmukaistettaisiin hallinnollisen taakan keventämiseksi. Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten myönnettyt stipendit ja muut apurahat sekä tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut palkinnot olisivat sen verovuoden tuloa, jona ne on maksettu.

Sääntelyn selkeyttämiseksi työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetussa laissa säädettäisiin kattavasti sairausvakuutusmaksun palauttamisen periaatteesta.

Veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain rekisterimerkinnän säilyttämistä ja poistamista koskeva sääntely saatettaisiin vastaamaan Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta. Lakia muutettaisiin lisäksi siten, että Verohallinto voisi nykyistä yksinkertaisemmassa menettelyssä poistaa veronumerorekisteristä tarpeettomat rekisteritiedot.

Sääntelyn yhtenäistämiseksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiinteistöverotuksen julkiset tiedot tulevat julkisiksi verovuoden marraskuun alussa.

Korruption liittyvien rikosten paljastamisen ja selvittämisen edistämiseksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa säädettäisiin Verohallinnon oikeudesta antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen esitutkintaviranomaiselle. Tietoja voitaisiin antaa verovalvonnan yhteydessä tehdyistä havainnoista, joiden voidaan epäillä liittyvän eräisiin virka- ja lahjusrikoksiin tai luottamusaseman väärinkäyttöön.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi eräisiin lakeihin uuden veronkantolain säätämistä johtuvia sekä eräitä muita teknisluonteisia muutoksia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018. Uusi veronkantolaki sekä varainsiirtoverolain ja kiinteistöverolain muutokset tulisivat kuitenkin voimaan 1 päivänä marraskuuta 2019. Esitys sisältää eräiden muutosten soveltamista koskevia siirtymäsäännöksiä.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa.

Esityksestä on pyydetty lausunto seuraavilta tahoilta:

Oikeusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Kansaneläkelaitos, Maanmittauslaitos, Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen ortodoksinen kirkko, Tulli, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Poliisihallitus, Valtakunnanvoudinvirasto, Valtakunnansyyttäjänvirasto, Valtiokonttori, Verohallinto, Akava ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry, Finanssiala ry, Kaupan liitto, Keskuskaupapakamari, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Perheyritysten liitto ry, RAKLI ry, Rakennusliitto ry, Rakennusteollisuus RT ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiinteistöliitto ry, Suomen Kiinteistöväliittäjät ry, Suomen Varustamot ry, Suomen Veroasiantuntijat ry, Suomen Taloushallintoliitto ry, Suomen Yrittäjät, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry.

1. YLEISTÄ - UUDISTUKSEN KESKEISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET

Akava ry:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Finanssiala ry:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Kansaneläkelaitos:

Kansaneläkelaitos pitää myönteisenä kehityksenä sitä, että yhtenäisten ja yksinkertaisten verotus- ja veronkantomenettelyiden myötä veronsaajien maksamat verotuskustannukset pienenevät.

Keskuskauppakamari:

Keskuskauppakamari kannattaa verotusmenettelysäännösten yhtenäistämistä.

Kirkkohallitus:

Kirkkohallitus pitää esityksen tavoitteita tarkoituksenmukaisena. Kirkkohallitus edellyttää taloudellisten säästöjen heijastuvan myös seurakuntien maksamiin verotuskustannuksiin.

Kirkkohallitus katsoo, että verotuksen seuraamusjärjestelmän yhtenäistämisen voidaan arvioida parantavan verotusmenettelyn oikeustilaa ja edistävän verovelvollisten yhdenvertaisuutta ja luottamuksensuojaa sekä oikea-aikaista ja oikeansisältöistä ilmoittamista.

Kirkkohallitus kannattaa tavoitetta parantaa verotuksen reaaliaikaisuutta.

Korkein hallinto-oikeus:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Liikenne- ja viestintäministeriö:

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää esitystä kannatettavana erityisesti digitaalisuuden edistämisen kannalta. Ei lausuttavaa muilta osin.

Perheyriyksen liitto ry:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Poliisihallitus:

Poliisihallitus pitää esitystä pääosin kannatettavana.

Suomen Kuntaliitto:

Verotusmenettelyjen yhdenmukaistaminen ja siten verojärjestelmän selkeyttäminen on perusteltu tavoite ja monelta osin esitys on kannatettava.

Suomen ortodoksinen kirkko:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Suomen Yrittäjät:

Yhtenäisten ja selkeiden menettelyiden luominen on kannatettavaa ja ne lisäävät osaltaan verotuksen ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta. Menettelyiden kehittämisessä on huomioitava myös verovelvollisten edut ja yritystoiminnan käytännön tarpeet. Esitys toteuttaa tavoitteita varsin hyvin ja sen sisältämät muutosehdotukset ovat suurelta osin kannatettavia.

Tulli:

Ei lausuttavaa esityksestä.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:

Ei lausuttavaa esityksestä

Valtiokonttori:

Valtiokonttori pitää esitystä ja sen tavoitteita veronkannon yhdenmukaistamiseksi, verotuksen reaaliaikaisuuden ja sähköisten menettelytapojen lisäämiseksi kannatettavina.

Valtakunnansyyttäjänvirasto:

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan uudistusehdotukset vaikuttavat syyttäjätyön kannalta ongelmattomilta. Verotusmenettelyjen selkeys ja lain säännösten ymmärrettävyys edistävät myös rikossäännösten subjektiivisen tunnusmerkistötekijän arviointia.

Verohallinto:

Verohallinto pitää esitystä hyvänä, selkeänä ja kannatettavana. Verohallinto pitää sanktio-
säännösten yksinkertaistamista, sähköisen asioinnin lisäämistä, verotuksen verovelvollis-
kohtaista päättymistä ja menettelysäännösten yhtenäistämistä perusteltuna.

2. SEURAAMUSMAKSUT**Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry:**

Seuraamusmaksujen uudistamista koskevat tavoitteet ovat EK:n mukaan kannatettavia. Esitystä myöhästymismaksusta voidaan pitää perusteltuna.

EK:n mukaan veronkorotuksen määräämisessä tulisi ottaa huomioon teon moitittavuus ja veroasian tulkinnanvaraisuus. EK:n mukaan ehdotettu sääntely johtaisi siihen, ettei veronkorotuksen vapautumisperusteita olisi esimerkiksi yritysverotuksessa käytännössä lainkaan. Vaikeiden tulkintakysymysten osalta tulisi noudattaa korkeimman hallinto-oikeuden nykyistä linjaa, jossa veronkorotusta ei tule määrätä tulkinnanvaraisessa asiassa. Veronkorotuksen määräämättä jättäminen tulee siten olla mahdollista jatkossakin.

Helsingin hallinto-oikeus:

Helsingin hallinto-oikeuden mukaan veronkorotuksen automaattinen määrääminen on verovelvollisen oikeusturvan kannalta ongelmallista erityisesti tulkinnanvaraisissa tilanteissa. Hallinto-oikeus katsoo, ettei korotettua veronkorotusta tule määrätä tilanteessa, jossa verovelvollisen tulkinta on muutoksenhaun kohteena ja lainvoimaisesti ratkaisematon.

Hallinto-oikeus katsoo, että varainsiirtoverotuksessa ehdotettu veronkorotuksen perustaso nostaisi veronkorotuksen tasoa huomattavasti nykytilaan verrattuna. Perustasoa voidaan pitää kohtuuttoman suurena tilanteissa, joissa ilmoittamisvelvollisuus on laiminlyöty osallisten tietämättömyyden vuoksi. Hallinto-oikeuden mukaan myöskään alennetun veronkorotustason mukaisen erityisen syyn ei voitane katsoa täyttyvän tästä syystä. Veronkorotuksen perustaso tulisi siten asettaa selvästi alhaisemmaksi.

Helsingin hallinto-oikeuden mukaan kuulematta jättäminen myöhästymismaksun määräämisestä saattaa johtaa joissakin tapauksissa ylimääräisiin muutoksenhakuprosesseihin.

Kaupan liitto:

Kaupan liitto pitää kannatettavana, että seuraamusmaksuissa painottuvat lievempi seuraamus silloin, kun yrittäjä korjaa ilmoitusvirheen tai muun laiminlyönnin ennen verotuksen päättymistä. Kaupan liiton mukaan tulkinnanvaraisissa ja epäselvissä asioissa ei tulisi määrätä veronkorotusta lainkaan.

Keskuskauppakamari:

Keskuskauppakamari kannattaa veronkorotuksen määräämiseen liittyvän harkintavallan kaventamista ja veronkorotusten määrän yhtenäistämistä. Keskuskauppakamari pitää kuitenkin ankarana sitä, että veronkorotus olisi määrättävä aina, jos ilmoittamisvelvollisuus on laiminlyöty, ellei laiminlyönti ole vähäinen tai sille ole pätevää syytä.

Keskuskauppakamarin mukaan tulkinnanvaraisissa ja epäselvissä tilanteissa veronkorotusta ei tulisi lainkaan määrätä. Myöhästymismaksua ja veronkorotusta ei tulisi myöskään määrätä sellaisten tietojen puuttumisesta, joilla ei ole vaikutusta veron määrään.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:

Esitys kiristäisi veronkorotuskäytäntöä nykyisestä. Esimerkiksi vaikeissa tulkintakysymyksissä verovelvollisen ei voida katsoa syyllistyneen moitittavuuteen vaikka veroilmoituksesta poikettaisiinkin. MTK:n mukaan Verohallinnolla ja tuomioistuimilla tulisi olla käytettävissä esitettyä enemmän harkintavaltaa korotuksen määräämisen ja sen suuruuden suhteen. Laissa

tulisi todeta mahdollisuus korotukseen harkinnan mukaan säätäen korotuksen maksimimääristä.

Oikeusministeriö:

Oikeusministeriön mukaan veronkorotusta koskeva säännös tulee laatia oikeusharkintaiseksi siten, että myös veronkorotuksen määräämättä jättämistä koskeva sääntely kirjoitetaan velvoittavaan muotoon ja siinä todetaan tyypillisimmät soveltamistilanteet ja ei-tyhjentävyyttä osoittava maininta.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että nyt ehdotetut muutokset kohdistuvat myös henkilöasiakkaiden verotukseen. Jatkovalmistelussa tuleekin arvioida, miten veronkorotuksen määräämiseen liitettävä objektiivinen vastuu ja seuraamustoimivallan oikeusharkintaisuus saadaan ratkaistua hyvän hallinnon vaatimukset huomioiden. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että veronkorotuksen määräämisen soveltamiskynnys säilyy henkilöverotuksen alalla riittävän korkeana ja mahdollistaa tapauskohtaisten erityispiirteiden huomioon ottamisen.

Sisäministeriö:

Esityksen tuleva oikeuslähdeasema huomioiden esityksessä tulisi huomioida korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntö rikoslakiin perustuvan rangaistuksen ja hallinnollisen veroseuraamuksen sekä yleisen itsekriminointisuojaan ja verovelvollisen selvitysvelvollisuuden välisestä suhteesta.

Suomen Taloushallintoliitto ry:

Taloushallintoliitto ei voi hyväksyä ratkaisua, jossa veronkorotussääntely rikosoikeudellisena rangaistuksena perustuisi objektiivisiin kriteereihin, jotka eivät ota huomioon teon rangaistavuutta ja joilla veronkorotus määrättäisiin ilman sitä oikeusturvaa, johon Euroopan ihmisoikeussopimuksessa on sitouduttu.

Laissa ja sen perusteluissa tulisi Taloushallintoliiton mukaan linjata, että lasku-, kirjoitus- ja ilmaisuerehdykset poistavat rangaistavuuden riippumatta siitä onko virhe verovelvollisen tai palveluntarjoajan tekemä.

Suomen Yrittäjät:

Suomen Yrittäjät kannattaa verotuksen seuraamusjärjestelmän yhtenäistämistä ja viranomaisen harkintavallan rajoittamista. Suomen Yrittäjät ei kuitenkaan pidä perusteltuna sääntelyä, jonka mukaan Verohallinto lähtökohtaisesti aina määräisi veronkorotuksen, ellei laiminlyönti ole vähäinen tai laiminlyönnille olisi pätevää syytä. Nykyistä seuraamusikäytäntöä tulkinallisissa ja epäselvissä kysymyksissä ei tule ankaroittaa vaan veronkorotus tulee voida jättää määräämättä näissä tilanteissa jatkossakin. Veronkorotusta ei tulisi määrätä jaksotusky-symyksissä eikä ilmoituspuutteista, jotka eivät vaikuta veron määrään. Veronkorotusta ei tulisi myöskään määrätä, jos verovelvollinen korjaa virheen ennen verotuksen päättymistä.

Valtionkonttori:

Valtiokonttori pitää ehdotettu seuraamusjärjestelmän uudistamista kokonaisuudessaan perusteltuna. Valtiokonttori toteaa, että seurausmaksujen taso erityisesti veronkorotuksen osalta on verraten matala muihin pohjoismaihin verrattuna.

Veronmaksajain Keskusliitto ry:

Veronkorotuksen määrääminen olisi käytännössä pakollista kaikissa tilanteissa, joissa Verohallinto poikkeaa veroilmoituksesta verovelvollisen vahingoksi, mikä kiristäisi verotuskäytäntöä. Esimerkiksi jaksotuskysymyksessä ehdotettu veronkorotus voisi nousta huomattavaksi. Veronkorotus tulisi olla mahdollista jättää määräämättä avoimessa tulkintatilanteessa.

Veronmaksajain Keskusliitto esittää, että veronkorotuksen määräämisessä tulisi olla enemmän harkintavaltaa muun muassa siten, että säännös veronkorotuksen määräämisestä ei olisi Verohallintoa velvoittava ja että ehdotetut prosenttimäärät säädetään enimmäismäärinä.

3. VEROTUKSEN REAALIAIKAISTAMINEN

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry:

EK pitää täydentävää verotuspäätöstä koskevaa esitystä pääosin kannatettavana. Täydentävässä verotuspäätösmenettelyssä hylätty vaatimus tulisi kuitenkin siirtää viran puolesta oikeuslautakuntamenettelyyn, jos verovelvollinen sitä edellyttää.

Helsingin hallinto-oikeus:

Hallinto-oikeus katsoo, että esityksessä tulisi kiinnittää huomiota verovelvolliskohtaisen verotuksen päättymisen vaikutukseen yhdenvertaisuuden toteutumisessa erityisesti perustuslain näkökulmasta.

Kansaneläkelaitos:

Kelan mukaan verotuksen reaaliaikaistaminen on perusteltua ja kannatettavaa vaikka muutoksella on vaikutusta siihen, miten Kelan vakuutusmaksukertymät vuositasolla jaksottuvat.

Keskuskauppakamari:

Keskuskauppakamari pitää verotuksen verovelvolliskohtaista päättymistä hyvänä kehityksenä. Verotuspäätöksen ja jäännösveron maksamisen välillä tulisi kuitenkin olla riittävän pitkä aika ja verovelvollisella tulisi olla mahdollisuus pyytää verotuksen päättymisen lykkäämistä.

Täydentävää verotuspäätöstä koskevaa menettelyä tulisi soveltaa vain aidosti uusiin tietoihin.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:

Esitysluonnosta tulisi täydentävää verotuspäätöstä koskevan menettelyn osalta täydentää siten, että verovelvollisen vaatimuksesta olennaisesti poikkeaminen olisi mahdollista vain, jos verovelvolliselle on annettu mahdollisuus antaa asiassa selvitystä.

Oikeusministeriö:

Oikeusministeriön mukaan verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen myötä verovelvollisen voi olla vaikea ennakoiden verotuksen valmistumisen ajankohtaa. Oikeusministeriön mukaan verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen vaikutusta veronsaajan muutoksenhakuoikeuden käyttämiseen on syytä arvioida lähemmin jatkovalmistelussa.

Poliisihallitus:

Verotuksen verovelvolliskohtainen päättymisen vaikuttaa verorikosten tunnusmerkistön täyttymiseen, mikä kiinnittyy verotuksen päättymiseen. Esitutkintaviranomaisen tulee yhdessä Verohallinnon kanssa selvittää aiempaa tarkemmin verotuksen valmistumisaika. Uudistus ei tuo esitutkintaviranomaiselle lisätyötä, jos Verohallinnosta huolehditaan verovelvollisen verotuksen valmistumisajankohdan ilmoittaminen tarkasti poliisille.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:

SAK kannattaa verotuksen reaaliaikaistamista ja pitää verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen taustalla olevaa tavoitetta verojen kertymisen ja tilittämisen aikaistumisesta tärkeänä. SAK korostaa, että Verohallinnolla on oltava riittävät resurssit muutoksista tiedottamiseen ja neuvontaan, koska verovelvollisten reagointiaika verotukseen osin lyhenisi.

SAK:n mielestä täydentävää verotuspäätöstä koskevan esityksen tavoite, jonka mukaan verotusratkaisut tehtäisiin ensiasteena Verohallinnossa, on perusteltu. Prosessi saattaa kuitenkin verovelvollisen näkökulmasta tuntua monimutkaistuvan. Kynnys asioiden ratkaisemiselle yhdessä tulisi olla matala, jotta verovelvolliselle ei olisi samaa verovuotta koskevia useampia prosesseja yhtä aikaa vireillä.

Suomen Kuntaliitto:

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että esityksen puitteissa tarkastellaan kuukausitasolla esityksen vaikutuksia kuntaveronsaajille niin vuonna 2019 kuin vuonna 2020. Vaikutusarvioissa tulee lisäksi ottaa huomioon vuonna 2019 voimaantulevaksi esitetyn maakuntauudistuksen vaikutukset kuntien verotulojen jakaumaan.

Kuntien rahoitusaseman turvaamiseksi ja verotulojen kertymän tasaamiseksi kiinteistöveron kertymistä on välttämätöntä aikaistaa siten, että osa veroista maksetaan ennen verotuksen valmistumista. Viitaten aiempiin selvityksiin Kuntaliitto katsoo, että lakiesitystä tulee täydentää siten, että kiinteistöverotuksen maksueriä lisätään ja vero kannetaan osittain ennakkolisesti jo maaliskuussa veroehdotuksen tietojen perusteella. Tarve kertymien tasaamiselle tulee kasvamaan maakuntauudistuksen toteutuessa.

Ehdotettu menettely, jossa kuntaveronsaajan muutoksenhakuoikeus alkaisi verotuksen verovelvolliskohtaisesta päättymisestä, mutta verotuksen julkiset tiedot tulisivat kuntaveronsaajan tietoon vasta kaikkien verovelvollisten verotuksen päätyttyä, on ongelmallista veronsaa-

jan oikeusturvan kannalta. Kuntaliiton mukaan veronsaajan muutoksenhaku voisi alkaa vasta aikaisintaan siitä, milloin veronsaajalla on tosiasiasa mahdollisuus saada tietoonsa verotuspäätöksen sisältö. Kuntaliiton mukaan veronsaajan muutoksenhakuajan tulisi alkaa vasta kaikkien verovelvollisten verotuksen päätyttyä. Kuntaveronsaajien osalta tulee kuitenkin vähintään varmistaa tietojen saantioikeus joustavan verotuksen päättymisajankohtien jälkeen. Tietojen toimitus tulisi tapahtua keskitetysti hallinnollisen taakan minimoimiseksi.

Suomen Taloushallintoliitto ry:

Taloushallintoliiton mukaan verotuksen verovelvolliskohtaisessa päättymisessä ei saa syntyä tilannetta, jossa verotus päättyisi ennen tilinpäätöksen vahvistamista ja jossa veroilmoituksen korjaaminen aiheuttaisi veronkorotus- ja muita seuraamuksia. Asia tulisi todeta hallituksen esityksessä eikä verotus voisi siten päättyä ennen tilinpäätöksen vahvistamiselle yhteisö-lainsäädännössä varattua aikaa. Taloushallintoliiton mukaan veroilmoituksen jättöaikaa tulisi pidentää nykyisestä erityisesti yhteisöillä.

Suomen Yrittäjät:

Verotuksen verovelvolliskohtaista päättymistä voidaan pitää myönteisenä uudistuksena. Suomen Yrittäjät pitää erittäin tärkeänä, että verovelvolliselle varataan riittävä aika jäännösveron suorittamiseen. Jatkovalmistelussa tulisi huomioida veronpalautuksen maksupäivän ajoittuminen siten, että se edeltäisi kiinteistöveron eräpäivää, mikä parantaisi verovelvollisten maksuvalmiutta ja poistaisi tarpeetonta rahaliikennettä.

Suomen Yrittäjät arvioi verovelvolliskohtaisen verotuksen päättymisen mahdollisesti heikentävän verovelvollisten asemaa tahdonvaltaisten vaatimusten esittämiselle säädetyn ajan lyhentyessä.

Suomen Yrittäjät pitää ehdotettua täydentävää verotuspäätöstä koskevaa menettelyä kannatettavana verotusmenettelyn nopeutumisen näkökulmasta. Suomen Yrittäjien mukaan verovelvolliselle kielteiset päätökset tulisi viran puolesta siirtää käsiteltäväksi oikaisuvaatimukseksi hallinnollisen taakan keventämiseksi. Täydentävää verotuspäätöstä tulee soveltaa vain aidosti uusiin tietoihin ja päätöksen perusteluihin tulee kiinnittää asianmukaista huomiota.

Valtakunnanvoudinvirasto:

Valtakunnanvoudinviraston mukaan ulosottooperinnän aikaistuminen verotuksen verovelvolliskohtainen päättymisen myötä tasaisi veroasioiden saapumista ulosottoon eri vuodenajoinle.

Veronmaksajain Keskusliitto ry:

Täydentävää verotuspäätöstä koskeva menettely joustavoittaisi ja useimmissa tapauksissa nopeuttaisi kokonaan uusien vaatimusten käsittelyä. Muutoksenhakuprosessia mahdollisesti viivästyttävä vaikutus on hyväksyttävissä, jos päätöksessä on kunnolliset perustelut ainakin silloin, kun vaatimusta ei hyväksytä.

Täydentävää verotuspäätöstä koskevaan säännökseen tulisi lisätä viittaus verotuksessa noudatettaviin yleisiin periaatteisiin.

Verohallinto:

Verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen myötä maksuliikkeen käsittely ajoittuisi ainakin alkuvaiheessa Verohallinnossa kesäkauteen, mikä voi vaikuttaa maksuliikkeen sujuvuuteen ja asiakaspalvelun toimivuuteen. Kiinteistöveron ja jäännösveron eräpäiviä ei ole Verohallinnon näkökulmasta välttämätöntä asettaa samalle päivälle. Kiinteistöveron eräpäivän ajoittamisessa tulisi huomioida veronpalautusten käyttömahdollisuus erääntyneelle kiinteistöverolle.

Verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen arvioidaan lisäävän verotuksen päättymisen jälkeen ensi kertaa esitettyjen vaatimusten määrää erityisesti henkilöverotuksessa. Verohallinnon mukaan täydentävää verotuspäätöstä koskevassa menettelyssä käsiteltävät asiat on voitava tunnistaa koneellisesti. Tähän näkökohtaan tulisi kiinnittää huomiota jatkovalmistelussa. Myös uuden vaatimuksen käsittelyä oikaisuvaatimusmenettelyssä koskevien kriteerien tulee olla riidattomat.

4. MUITA HUOMIOITA**Kaupan liitto:**

Kaupan liitto ehdottaa, että esityksessä tuoda selkeästi ilmi, että paperi-ilmoituksen antamiseen riittää vapaamuotoinen peruste ja ettei paperi-ilmoittamisesta rangaista sanktiolla.

Keskuskauppakamari:

Kiinteistöveroilmoituksen antamiselle on varattava riittävä aika.

Helsingin hallinto-oikeus:

Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota sen arviointiin, olisiko veronkantolain säännös maksun käyttämistä täytäntöönpanon kiellon alaisen veron suoritukseksi syytä laajentaa kattamaan myös rajoitetun täytäntöönpanon kiellon alaiset tilanteet.

Suomen Kiinteistöliitto ry:

Kiinteistöliiton mukaan olisi tärkeää huomioida, että kiinteistöverotusta koskeva sähköinen ilmoittamisvelvollisuus lisäisi kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa pienissä asunto-osakeyhtiöissä. Esimerkiksi katso-tunnisteen hallinnointi pienissä asunto-osakeyhtiöissä on ongelmallista. Kiinteistöliitto katsoo, että pienille asunto-osakeyhtiöille tulisi sallia mahdollisuus antaa tiedot paperilomakkeella ilman, että automaattisesti edellytetään selvitystä paperilomakkeen käytöstä.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi:

Pienintä kannettavaa määrää koskevista säännöksistä luopuminen edellyttäisi vastaavan sääntelyn lisäämistä autoverolakiin ja polttoainemaksulakiin. Säännöksellä on merkitystä Trafian kantamien autoverojen kannalta.

Maanmittauslaitos:

Ehdotetut muutokset varainsiirtoverotuksen menettelyjen yhtenäistämiseksi muiden oma-aloitteisten verojen menettelyiden kanssa ovat kannatettavia ja oikeansuuntaisia.

Maanmittauslaitos katsoo, että veroilmoitusvelvollisuuden laajentaminen kiinteistöihin ei vaikuta varainsiirtoveron suorittamisen valvontaan Maanmittauslaitoksen puolella. Maanmittauslaitos esittää, että kirjaamisviranomaiselle luotaisiin teknisen käyttöyhteyden avulla oikeus tarkistaa Verohallinnon rekisteristä varainsiirtoveron suorittaminen.

Veronkorotuksen ja viivästyskoron määrä tulee olla todennettavissa, kun viranomaisen tutkii varainsiirtoveron oikeamäärästä suorittamista.

Maanmittauslaitos katsoo, että verotusta koskevien lakimuutosten yhteydessä tulisi selkeyttää, mitä tarkoitetaan kiinteistöverolain termillä rantaoikeus.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:

Sähköisten menettelyjen edistäminen on perusteltua vapaaehtoisin keinoin, jolloin vaihtoehtona tulee olla kaikissa tilanteissa asioiminen Verohallinnon paperilomakkeita käyttäen.

Oikeusministeriö:

Oikeusministeriö kannattaa verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muutosehdotusta korruption liittyvien rikosten paljastamisen ja selvittämisen edistämiseksi. Oikeusministeriö pitää hyvänä, että esitysluonnoksessa on huomioitu OECD:n suositukset sekä valtioneuvoston periaatepäätös kansalliseksi harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaksi. Oikeusministeriö pitää ehdotettua sääntelyratkaisua onnistuneena.

Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että velvollisuuteen antaa veroilmoitus sähköisesti liittyy myös mahdollisuus antaa ilmoitus paperimuodossa. Sähköisen ilmoittamisen laajentaminen voi oikeusministeriön mukaan ehdotetussa muodossakin olla ongelmallinen oikeusturvan kannalta.

Poliisihallitus:

Poliisihallitus arvioi sähköisesti ilmoitettavien tietojen kattavuuden, reaaliaikaisuuden ja luotettavuuden lisääntymisellä olevan positiivinen vaikutus rikosten esitutkintaan.

Poliisihallitus katsoo, että ehdotettu sääntely veron maksun käyttämisestä yleisessä käyttöjärjestyksessä hankaloittaisi verorikkomuksen tahallisuuden toteuttamista.

Poliisihallitus pitää kannatettavana Verohallinnon mahdollisuutta oma-aloitteisesti ilmoittaa esitutkintaviranomaiselle korruption liittyvät virka- ja lahjusrikoksia koskevat havainnot. Lainsäädännön mahdollistama viranomaisten välisen tietojenvaihdon parantaminen auttaa toteuttamaan harmaan talouden torjuntaohjelman tavoitteita viranomaisyhteistyölle. Poliisihallitus pitää ehdotettua ilmoittamisoikeuden sääntelytapaa oikeana.

RAKLI ry:

RAKLI kannattaa sähköisen ilmoittamisen käyttöönottoa mutta pitää tärkeänä, että Verohallinto hyväksyisi tietojen antamisen myös paperilomakkeella.

RAKLI vastustaa kiinteistöveron korottamista.

Sisäministeriö:

Virka- ja lahjusrikoksia koskevien tietojen luovuttamista koskevien lainsäädäntömuutosten voidaan olettaa parantavan viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja auttavan valtakunnallista harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvan muodostamista. Esityksessä on riittäväällä tavalla huomioitu luonnos korruption vastaiseksi strategiaksi. Jatkovalmistelussa on tarpeen huomioida korruption vastaisen strategian lopullinen sisältö mahdollisine muutoksineen.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:

SAK pitää siirtymistä sähköiseen ilmoittamiseen lähtökohdiltaan kannatettavana. SAK pitää kuitenkin tärkeänä, että paperilla ilmoittamiseen on mahdollisuus jatkossakin. SAK olisi pitänyt parempana, että veroilmoitus katsottaisiin jatkossakin annetuksi ajallaan, kun se on annettu postin kuljetettavaksi. SAK:n mukaan veroilmoituksen antamiselle on turvattu riittävä aika ottaen huomioon postin kulku.

SAK pitää tärkeänä, että tarpeettomien tietojen poistaminen veronumerorekisteristä toimii asianmukaisesti ja rekisterissä säilyvät sinne kuuluvat tiedot.

SAK pitää tärkeänä ja kannatettavana, että viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja korruptioon liittyvien rikosten selvittämistä edistetään säätämällä Verohallinnolle oikeus antaa tietoja esitutkintaviranomaiselle virka- ja lahjusrikoksiin liittyvistä havainnoista.

Suomen Varustamot ry:

Suomen Varustamot ry kiinnittää huomiota siihen, että verotuksenmenettelyä koskevia verolakeja säädettäessä otetaan huomioon merenkulun erityistarpeet liittyen tonnistoroverolakiin ja lakiin meriliikenteessä käytävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta.

Suomen Yrittäjät:

Sähköisten menettelyiden kehittäminen on myönteistä niiden sisältämien tehokkuustavoitteiden ja hallinnollisen taakan vähenemisen johdosta. Suomen Yrittäjät pitää kuitenkin tärkeänä, että paperi-ilmoittaminen sallitaan jatkossakin joustavasti niille verovelvollisille, jotka sitä mahdollisuutta tarvitsevat.

Valtiokonttori:

Valtiokonttori toteaa, että esityksellä on merkittävä vaikutus valtion kassanhallinnan suunnitteluun. Valtiokonttorin ja Verohallinnon tulee huolellisesti arvioida uudistuksen aiheut-

tamat muutokset. Perittävien jäännösverojen ja maksettavien palautusten väheneminen ja taiseempi jakautuminen pienentää riskejä.

Valtiokonttori pitää perusteltuna ehdotettua sääntelyn yhtenäistämistä verovelvolliselle palautettavan rahamäärän osalta. Ehdotettu 10 euroa on kuitenkin Valtiokonttorin näkemyksen mukaan matala palauttamiseen liittyviin transaktiokustannuksiin nähden. Alarajan nostamista tulisi harkita, ja varmistaa se, että alarajan lähellä olevia summia ei palauteta muulla tavoin kuin pankkisiirtona.

Valtiokonttori pitää perusteltuna pääsääntönä sitä, että palautukset suoritetaan verovelvollisen pankkitilille. Muulla tavoin maksamisen tulisi olla selvä poikkeus ja muiden maksutapojen osalta tulisi harkita korkeampaa palautusrajaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö:

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettua lakia koskevat muutokset ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Valtakunnansyyttäjänvirasto:

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muutosta, joka mahdollistaa korruptatiivisiin rikoksiin puuttumisen ja niiden ilmitulon tehostamisen.

Veronmaksajain Keskusliitto ry:

Ennen eräpäivää maksetulle varainsiirtoverolle tulee maksaa hyvityskorkoa samoin perustein kuin muillekin oma-aloitteisille veroille.